

Delårsrapport

Kultur- och bildningsnämnden

Ansvarig verksamhet	Kultur- och bildningsnämnden
Kontakt	Elisabeth Kihlström
Datum	2020-09-29
Diarienummer	KBN/200390
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehållsförteckning

Inledning	4
Kultur- och bildningsnämndens mål	4
Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och ökad kulturell delaktighet	4
Attraktiva folkhögskolor	5
Förbättrad folkhälsa genom ökad samverkan	5
Nämndens extra satsningar för att stärka folkhälsområdet.....	6
Coronapandemin: Tematisk uppföljning	7
Bedömning om resultatmålen kommer att nås för helåret 2020	7
Kultur och bildningsnämndens bidrag till effektmålen	8
Trygga nöjda invånare	8
God och jämlik hälsa	8
Uppföljning av nämndens prioriteringar	8
Kulturområdet	8
Folkbildningsområdet	9
Folkhälsa och social hållbarhet	10
Övrig uppföljning av prioriterade områden	10
Långsiktiga planer och riktlinjer för verksamhetsbidrag	10
Agenda 2030	11
Budget i balans	11
Uppföljning av mätplan	12

Inledning

Kultur- och bildningsnämnden ska tillsammans med kommunerna och staten vara garant för en väl fungerande kulturell infrastruktur som främjar allas möjligheter till kulturupplevelser, bildning och att utveckla skapande förmågor.

Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället. En högre bildningsnivå bidrar till bättre folkhälsa och stärkt demokrati.

Kultur- och bildningsnämnden ska i samverkan med andra aktörer genomföra ett effektivt folkhälsoarbete genom att höja kunskapen, stärka analysen och identifiera och forma mål. Region Värmland har ett särskilt ansvar att arbeta proaktivt och driva genomförandet av folkhälsoarbetet i Värmland.

Kultur- och bildningsnämndens mål

- Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet
- Ökad kulturell delaktighet
- Attraktiva folkhögskolor
- Förbättrad folkhälsa genom ökad samverkan

Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och ökad kulturell delaktighet

Kultur- och bildningsnämnden har fördelat statsbidrag till regional kulturverksamhet inom ramen för samverkansmodellen. Totalt fördelades drygt 56,5 miljoner kronor till sex externa verksamheter samt Region Värmlands avdelning för kulturutveckling. Bidragsgivningen syftar till att regionen i samverkan med staten och kommunerna ska säkra en väl fungerande kulturell infrastruktur i regionen. Coronapandemin har dock inneburit att kulturverksamheterna tvingats ställa in och ställa om sin verksamhet, bland annat till digital förmedling.

Möjligheterna att åstadkomma ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och en ökad kulturell delaktighet har påverkats starkt av de restriktioner coronapandemin medfört. Inte minst gäller det scenkonstproduktioner samt musikarrangemang. Folkhälsomyndighetens råd till personer över 70 år att begränsa sina sociala kontakter har också påverkat delaktigheten negativt, eftersom det är en grupp som för många kulturverksamheter utgör en betydande del både av föreningsaktiva och publik/besökare. En närmare analys av hur målen påverkats kommer att ske inom ramen för den tematiska uppföljning nämnden beslutat om.

Under perioden har 1 756 tkr beviljats till 20 projekt och arrangemang, därav 226 tkr till helt eller delvis inställda arrangemang. Totalt har projekt och arrangemang i sju kommuner omfattats av stödet. Periodens utfall indikerar att mätplanens resultatmål med minst 40 beviljade ansökningar i minst 12 kommuner för helåret inte kommer att nås under nuvarande omständigheter.

I juni beslutade regionfullmäktige att ansvaret som Region Värmlands arkivmyndighet flyttas från regionstyrelsen till kultur- och bildningsnämnden. Det innebär ansvar för de åtagande som följer av att arkivet enligt avtal är landsarkiv för Värmland och ansvarar för Föreningen Värmlands företagshistorias arkiv.

Kultur- och bildningsnämnden avslag Kinship Centers ansökan om verksamhetsbidrag 2020, men beslutade samtidigt att fortsatt dialog skulle föras med Kinship Center kring hur föreningens arkiv, bibliotek och databaser även fortsättningsvis kan tillgängliggöras för bland annat forskning och studier. För att möjliggöra ett fortsatt tillgängliggörande beviljades Kinship Center ett särskilt överbrygningsstöd på 500 tkr för år 2020. Värmlands Företagshistoria erbjöd sig att ta emot arkiv och bibliotek som en deposition och nämnden tog i juni beslut om ett kompletterande överbrygningsstöd för tillkommande kostnader för flytt, hantering och förvaring av arkiv och bibliotek.

Attraktiva folkhögskolor

Folkhögskolorna har i samband med pandemins effekter fått ytterligare tilldelning av platser som fullt ut finansieras med statsbidrag. För regionens skolor innebär höstens tilldelning ytterligare ca. 2000 deltagarveckor. Detta tillsammans med resultat av de senaste årens utökning av platser och särskilt riktade statliga utbildningsuppdrag visar att skolformen ses som ett attraktivt studiealternativ ur ett samhällsperspektiv.

Folkhögskolorna har i arbetet med att utöka verksamheten samverkat med andra samhällsaktörer, för att svara upp mot regionala och lokala behov, samt fortsatt processen med att stärka skolornas profiler för att kunna erbjuda attraktiva kurser. I skolornas utveckling har samverkan, insatser och effekter som rör kultur och folkhälsa fått ett ökat fokus.

Snittet för skolornas söktryck inför höstens kursstarter var 1,66 sökande per planerad plats för allmänkurser inriktade på grundskole- och gymnasiestudier. Det var 2,35 sökande per plats på studie-, yrkes- och intresseinriktade kurser inom skolornas specifika profiler.

Deltagarna har en väsentlig roll i att vara medskapare av en attraktiv studiesituation och skolmiljö genom skolornas olika demokratiråd på klass- och skolvivå. Skolorna arbetar med metoden användardriven utveckling, där deltagare och målgruppers synpunkter på ett systematiskt sätt används som underlag för skol- och kursutveckling.

Resultat av vårens kvalitetsutvärdering som rör studiemål, skolformen, nytta för fortsatta studier och arbete samt samhällsengagemang visar, trots de förändrade studieförutsättningarna, en viss nedgång men avviker inte drastiskt från tidigare år. Specifika frågor som rör coronapandemin visar att 94 procent bedömer att skolorna har kunnat anpassat studierna på ett bra sätt och 80 procent att de klarat sina studier på ett okey, bra eller mycket bra sätt. Skolornas tidigare satsningar på digitalisering har varit en förutsättning för resultatet, och erfarenheterna av vårens distansstudier är väsentliga för fortsatt digitalisering och utveckling av flexibla lärformer.

De fem folkhögskolornas resultat- och aktivitetsuppföljning under perioden visar på en tillfredsställande utveckling och prognosen för helåret är att utveckling i relation till målet attraktiva folkhögskolor uppnås.

Förbättrad folkhälsa genom ökad samverkan

Folkhälsa är ett uttryck för hela befolkningens hälsa. För att folkhälsan ska vara god, ska inte bara hälsonivån i befolkningen som helhet vara hög utan också jämnt fördelad mellan olika grupper. Hälsonivån i Sverige är generellt god, men inte jämnt fördelad. Det finns strukturella skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället.

En individs hälsoutveckling beror på en mängd olika faktorer som finns inom individen, i individens sociala relationer, i levnadsvanorna, i livsvillkoren och i samhälleliga förutsättningar. Att arbeta för en jämlik hälsa handlar om att skapa jämlika förutsättningar för hälsoutveckling genom jämlik tillgång till resurser som är betydelsefulla för hälsa. De åtta nationella folkhälsomålen visar olika områden där det är särskilt betydelsefullt att arbeta för jämlik resurstillgång för alla.

Att arbeta med folkhälsa innebär att jobba samordnat och koordinerat, på olika nivåer, från verksamhetsnära till strategiskt folkhälsoarbete, med medvetenhet, för att skapa jämlik tillgång till resurser inom åtta områden i syfte att minska ojämlikhet i hälsa via skillnad i riskutsatthet, skillnad i mottaglighet/sårbarhet och skillnad i konsekvenser av ohälsa. Att arbeta med folkhälsa innebär att öka alla individers tillgång till frisk-/skyddsfaktorer i hälsans bestämningsfaktorer genom att hitta flexibla strukturer som kan hantera komplexitet.

Ett stort antal aktörer är på olika sätt ansvariga för verksamheter och aktiviteter som bidrar till hälsa och hälsoutveckling i befolkningen. För ett effektivt folkhälsoarbete krävs samverkan och samarbete. Inom länet finns ett flertal nätverk och samverkansöverenskommelser i syfte att arbeta tillsammans på bred front med olika främjande och förebyggande perspektiv.

Den länsövergripande samverkansgruppen för suicidprevention har ändrat sin arbetsordning för att inkludera fler aktörer och få en bredare delaktighet i genomförandet av olika insatser.

Samverkansgruppen har vidgats till ett större nätverk där blåljusaktörer, idéburna organisationer, olika delar av regionens verksamheter och länets samtliga kommuner finns representerade. Inom ramen för nätverket bildas olika arbetsgrupper som arbetar med olika frågor, t ex konferensplanering, kommunikation och utbildning.

Ett länsövergripande nätverk för att samordna arbete kring fysisk aktivitet för psykisk hälsa och fallprevention har skapats och samlar offentliga och idéburna aktörer. Nätverket har under sommaren arbetat med kampanjen 100 steg med syfte att öka vardagsmotionen och få fler att må bättre.

På önskemål av kommunerna i länet har kommunprofiler tagits fram. Kommunprofilerna visar kommunspecifik statistik över hälsoutvecklingen i befolkningen. Arbetet med att sprida och förankra kommunprofilerna är en del i att arbeta tillsammans med kommunerna med strategiskt folkhälsoarbete.

Arbetet med Överenskommelsen Värmland mellan idéburna aktörer och regionen fortsätter i positiv riktning. Dialogmöten har genomförts och idéburna organisationer har involverats i arbetet med att kartlägga effekterna av coronapandemin i befolkningen, främst de smittbegränsande åtgärdernas effekter, samt i att ta fram förslag till åtgärder. Detta har bidragit till att flera idéburna aktörer samarbetar för att nå vissa särskilt utsatta grupper genom exempelvis kampanjen 100 steg, suicidpreventionsarbetet och arbetet med att ta fram affischer med information om corona på flera språk, samt öppna telefonlinjer där utrikesfödda kan få stöd på eget språk.

Undersökningen Elevers drogvanor har genomförts i samarbete med kommunerna. Elevers drogvanor är en undersökning om elevers bruk och attityder till alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS). Fördjupade analyser av resultatet från 2019 görs tillsammans med länsstyrelsen Värmland.

Det interna tobaksförebyggande arbetet, med målet att minska risken för att utsättas för tobaksrök och att minska tobaksbruket, har intensifierats och omfattar en rad olika målgrupper.

Nämndens extra satsningar för att stärka folkhälsoområdet

Nämnden har fördelat 2 Mkr för att stärka arbetet med att utveckla folkhälsoområdet. De 2 Mkr används till folkhälsofrämjande aktiviteter inom samtliga av nämndens ansvarsområden.

Inom ramen för denna förstärkning har folkhögskolorna tilldelats 500 tkr för ett spridningsprojekt av ett kurskoncept för målgruppen personer med psykisk ohälsa som står långt från arbetsmarknaden. Kurskonceptet, som genomförts som pilotkurs med estetisk inriktning, har skett i samverkan med samordningsförbundet Samspelet och Regionens psykiatri.

Wermland Opera har tilldelats 250 tkr till deras arbete som rör kultur, hälsa och folkhälsa. Bidraget ska stärka deras arbete med kulturen som friskvårdsfaktor och är mer specifikt inriktat på grupper, exempelvis äldre män och barn och unga med särskilda behov, där aktiviteter på dagtid kan bidra till ökat välbefinnande och en känsla av sammanhang. De ska även undersöka förutsättningarna för kultur på recept-verksamhet.

Kulturstaben, kultur och folkbildning har tilldelats 250 tkr för att se över förutsättningar för att stärka samordning och samverkan inom kultur och hälsa på ett mer strukturerat och hållbart långsiktigt sätt. Kultur och hälsa är ett tvärsektorielt område som berör kultursektor, folkhälsa, hälsa och sjukvård, social omsorg och utbildningssektorn. Arbetet berör interna och externa aktörer och har som målsättning att ta fram former för exempelvis nätverk, plattformar för kunskaps- och erfarenhetsutbyte samt en handlingsplan för insatser och prioriterade grupper.

1 Mkr gått till Hållbar utveckling att använda inom ramen för utvecklingsprojekt. En del har gått till samverkan med Fritidsbanken som arbetar med att tillgängliggöra sport- och fritidsutrustning till alla. En del har gått till samverkan med kommunerna Säffle, Filipstad och Storfors för att arbeta med övervikt bland barn, och en del har gått till samverkan med Grums kommun i syfte att hitta nya metoder att främja hälsa bland ungdomar.

Coronapandemin: Tematisk uppföljning

Enligt kultur- och bildningsnämndens mätplan ska tematiska uppföljningar göras inom kultur- och folkhälsoområdet. Årets tematiska uppföljning är inriktad på nämndens insatser för att möta effekterna av coronapandemin. Fokus är hur nämnden genom sin bidragsgivning hanterat de utmaningar som coronapandemin inneburit för möjligheten att uppnå nämndmålen, samt påverkan på kulturutbud, kulturell delaktighet, indirekta folkhälsokonsekvenser och analys av de samverksamsinsatser nämnden gjort med övriga aktörer.

Coronapandemin har påverkat kulturområdet på ett omvälvande sätt. Nämnden har försökt mildra effekterna för kulturverksamheter bland annat genom att inte återkräva verksamhetsbidrag även om planerad verksamhet ställs in, och genom att bevilja förskott på redan beviljade verksamhets- och statsbidrag. Nämnden beslöt också att dela ut tio specialstipendier till kulturskapare i samband med höstens utdelning av Frödingstipendiet. Inom ramen för sitt uppdrag har avdelningen för kulturutveckling omfördelat medel till Kreativ karantän, en särskild stödform för professionella kulturskapare.

Till följd av restriktioner gick folkhögskolorna och studieförbunden i Värmland i mars över till distansundervisning och kulturevenemang ställdes in. Det innebar också att verksamheterna, där det var möjligt, följde rekommendationen att personal arbetar hemifrån. Omställningen till distansundervisning har för både personal och studerande inneburit nya arbetsmetoder och mötesformer, nya pedagogiska grepp, inköp av och test av ny teknik.

Folkhögskolornas och studieförbundens ekonomi påverkades också av inställd verksamhet och minskade intäkter.

Coronapandemin har utöver akut virusorsakad sjukdom påverkat folkhälsan indirekt, både via följder av själva sjukdomen, och via de åtgärder som ska minska dess spridning. Hur samhällsförändringarna som skett till följd av coronapandemin påverkar befolkningens liv och hälsa behöver analyseras med syftet att belysa hur Värmland gemensamt kan tänka, förbereda sig och agera för att främja hälsa och förebygga ohälsa, också då de akuta sjukvårdsinriktade åtgärderna är över.

En nulägesanalys av de smittbegränsande åtgärderna till följd av coronapandemins påverkan på folkhälsan i Värmland på lång sikt har genomförts genom enkäter till kommuner och idéburna samt utifrån underlag som tagits fram av Folkhälsomyndigheten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) under våren.

För att hantera effekter på kort och lång sikt har nämnden beslutat om en mer omfattande analys, baserad på olika scenarier våren–sommaren 2020, helår 2020 samt 2021 och framåt. Utifrån kartläggningen kan rekommendationer om åtgärder tas fram.

Bedömning om resultatmålen kommer att nås för helåret 2020

Övervägande delen av nämndens resultatmål i mätplanen utgörs av en kvalitativ bedömning av om årets insatser och aktiviteter har lett till en utveckling över tid eller märkbara effekter. Då förutsättningarna för insatser och utveckling inom nämndens område drastiskt förändrats som en effekt av coronapandemin blir istället prognosens fokus på den tematiska uppföljningen som underlag för bedömning om målen i mätplanen för kultur och folkhälsa nås för helåret. Utifrån detta gör nämnden bedömningen att man under nuvarande förutsättningar även fortsatt under året kommer att kunna hantera situationen på ett tillfredsställande sätt i relation till dessa mål. Ett av mätplanens resultatmål för helåret inom kulturområdet är att bevilja minst 40 ansökningar och projekt/arrangemang i minst 12 kommuner. Detta resultatmål kommer till följd av pandemin under nuvarande omständigheter inte att uppnås. Förutom detta resultatmål är prognosen att målen i mätplanen uppnås. Dock kan konstateras att pandemin har medfört negativa konsekvenser inom såväl kultur- som folkbildningsområdet som medför att nämndmålen inom dessa områden, trots nämndens åtgärder för att motverka effekterna, inte har varit möjliga att uppnå. De fem folkhögskolornas resultat och aktivitetsuppföljning under perioden visar på en tillfredsställande

utveckling och prognosen för helåret är att utveckling i relation till målet rörande folkbildning, attraktiva folkhögskolor, uppnås.

Kultur och bildningsnämndens bidrag till effektmålen

Region Värmlands effektmål är enligt regionplan 2020:

- Trygga och nöjda invånare
- Attraktivt och hållbart Värmland
- God och jämlik hälsa
- Hållbar organisation

Trygga nöjda invånare

Kultur- och bildningsnämnden har fördelat statsbidrag till regional kulturverksamhet inom ramen för samverkansmodellen. Totalt fördelades drygt 56,5 miljoner kronor till sex externa verksamheter samt Region Värmlands avdelning för kulturutveckling. Bidragsgivningen syftar till att regionen i samverkan med staten och kommunerna ska säkra en väl fungerande kulturell infrastruktur i regionen. Coronapandemin har dock inneburit att kulturverksamheterna tvingats ställa in och ställa om sin verksamhet, bland annat till digital förmedling. Möjligheterna att åstadkomma ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och en ökad kulturell delaktighet har påverkats starkt av de restriktioner coronapandemin medfört. Inte minst gäller det scenkonstproduktioner samt musikarrangemang.

Folkbildning och föreningsliv bidrar till social sammanhållning, folkhälsa och kultur. Effekterna av pandemin har inneburit begränsade möjligheter till fysiska möten och inställda arrangemang. Restriktionerna har även bidragit till en utveckling av nya mötesformer och ökad användning och kunskap om digitala lösningar och sociala medier.

God och jämlik hälsa

Se redovisning av aktiviteter inom folkhälsoområdet under rubrikerna "Förbättrad folkhälsa genom ökad samverkan", "Folkhälsa och social hållbarhet" samt den tematiska uppföljningen av coronapandemin.

Uppföljning av nämndens prioriteringar

Kulturområdet

Kultur- och bildningsnämnden fördelar vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet inom ramen för samverkansmodellen. Region Värmland har i maj redovisat till Statens kulturråd hur de statliga medlen använts och vilka effekter som uppnåtts. Nämnden har därigenom fullföljt de åtaganden gentemot Kulturrådet som följer av den regionala kulturplanen.

Nämnden har också beviljat fleråriga verksamhetsstöd 2020 till fyra verksamheter: Figurteaterkompaniet, Totalteatern, Sjöfleoperan och Riksteatern Värmland (Kultur på landsbygd).

Nämnden har beviljat Kinship Center ett särskilt överbrygningsstöd för att möjliggöra för föreningen att leva vidare och säkerställa att arkiv och bibliotek kan göras fortsatt tillgängliga för forskning och studier.

Nämnden fördelar bidrag till mindre kulturprojekt och arrangemang. Även under 2020 har söktrycket varit högt. Coronapandemin fick dock till följd att många arrangemang ställdes in, flyttades fram eller fick en ny utformning. Nämnden beslöt därför att också bevilja medel till inställda arrangemang för att täcka kostnader som arrangörerna redan haft. Handläggningen har därför blivit betydligt mer omfattande och utdragen än ett "normalår".

Insatsen "Kreativ karantän", med inriktning hemmaresidens för konstnärligt arbete för professionella fria utövare inom film, litteratur, dans, hemslöjd samt bild och form, utlystes under perioden. Ansökningstrycket var tre gånger så stort som det ekonomiska utrymmet, 450 tkr, tillät.

Nämnden har yttrat sig över remissvaret på den statliga arkivutredningen Härifrån till evigheten. Nämndens AU har yttrat sig över betänkandet Sveriges Museum om Förintelsen.

Situationen har medfört att avdelningen för kulturutveckling har riktat om resurser, förändrat arbetssätt och prioriterat nya aktiviteter. Men framförallt har utveckling inom det digitala området skett. Inom EU-projektet Cupido utvecklar avdelningen möjligheter att arbeta med kultur genom ny teknik. Inom projektet Digitalt Först har tekniklån, bland annat för utlån till personer i digitalt utanförskap samt workshops och utbildningar för folkbiblioteken, genomförts. Som en effekt av coronapandemin har Mediecenter under våren öppnat drygt 13.000 nya elevkonton.

Aktiviteter för barn och unga som Drömsommarjobbet och Slöjdkollo och Ung Kultur Möts (UKM) har kunnat genomföras men anpassats utifrån rådande omständigheter.

Folkbildningsområdet

Folkbildningen är ett kitt som håller samman, stärker och utvecklar det svenska samhället och demokratin och har en viktig funktion för regional utveckling, kultur och folkhälsa. Kultur- och bildningsnämndens målsättning för området är detsamma som det nationella målet för folkbildningspolitiken:

Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.

I enlighet med SKR:s folkbildningspolitiska program har staten, regioner och kommuner ett gemensamt ansvar för att bidra till finansiering av folkbildningen. Förutom att regionen är huvudman för fem egna folkhögskolor har kultur- och bildningsnämnden i uppdrag att besluta om verksamhetsbidrag till studieförbunden i Värmland, verksamhetsbidrag till Geijerskolan och bidrag i form av mobilitetsstöd för studier på folkhögskolor runt om i landet.

De tio studieförbundens variationer av inriktning, verksamhetsformer och organisering når en mångfald av människor, grupper och föreningar i hela Värmland. Den beslutade översynen av nämndens bidrag har under våren resulterat i ett beslut om nya riktlinjer för verksamhetsbidrag till studieförbunden. Underlag till de beslutade riktlinjerna har tagits fram i en process tillsammans med studieförbunden. De nya riktlinjerna har en tydligare inriktning i relation till regionala strategier och planer och med fokus på verksamhetsutveckling, dialog och samverkan. Införande av riktlinjernas fördelningsmodell som utgår från verksamhetsvolym och unika deltagare kommer att ske stegvis över två år. Utifrån coronapandemins effekter beslutades att år 2020 utfall inte kommer att användas som underlag för fördelning, utan istället kommer tidigare år att användas.

Mobilitetsstödet innebär att personer folkbokförda i Värmland kunnat studera på folkhögskola i annan region. Stödet som är ömsesidigt mellan regioner har tidigare i huvudsak följt SKR:s årliga rekommendation som motsvarar ca 25 procent av det statliga bidraget per deltagarvecka. Det har tagits regionspecifika beslut om avsteg från rekommendationen eller helt annan form av stöd vilket får konsekvenser för regioners finansiering. Beslutade och föreslagna förändringar kan även få konsekvenser för den fria rörligheten och folkhögskolans särart som kännetecknas av varierande profiler, idémässig inriktning och kursutbud med en geografisk spridning i landet. Nämnden har gjort en skrivelse, ställd till övriga regioner och SKR, som förordar att SKR gör en utredning och tar fram en ny modell med bred förankring i regionerna samt med en enklare administrativ hantering.

Perioden har inneburit utökad dialog och kontakt med Geijerskolan, länets rörelsedrivna folkhögskola. Specifikt utifrån effekterna av coronapandemin men även som en del i processen att samla och stärka folkbildningens aktörers roll i det regionala utvecklingsarbetet inom bildning, kultur och folkhälsa.

I Region Värmlands huvudmannaskap för Ingesund-, Klarälvdalens-, Kristinehamns-, Kyrkeruds- och Molkoms folkhögskola är kultur- och bildningsnämnden styrelse för folkhögskolorna med ett specifikt reglemente, vilket även är ett villkor för statsbidrag. Under våren genomfördes revision med rekommendationer som rör styrning, vilket lett till förtydligande i reglementet och framtagning av separat form för återrapportering med mätplan samt internkontrollplan för skolorna. Nämnden i egenskap av folkhögskolornas styrelse har under perioden godkänt skolornas

handlingsplaner 2020 och antagit skolornas årsredovisningar för 2019. Styrelsen har även antagit nya riktlinjer, gemensamt för skolorna, som rör studeranderätt, handlingsplaner för språkligt stöd och handlingsplaner för förstärkningsbidrag som beskriver skolornas insatser och utveckling som rör studiesituationen för deltagare med funktionsnedsättningar. Styrelsen har fått återkommande lägesrapporter generellt och specifikt då det gäller coronapandemins effekter, samt om det pågående arbetet med den nya folkhögskoleplanen 2021-2025.

Sammantaget visar periodens uppföljning att folkhögskolorna har utvecklats i linje med målsättningen i folkhögskolestrategin 2016-2020, att verksamheten uppfyller statens syfte och bidrar till målet för folkbildningspolitiken.

Folkhälsa och social hållbarhet

Inom ramen för modellregionsarbetet för barnets rättigheter med stöd av SKR planeras för en 4-dagarsutbildning för strategiska nyckelpersoner om FN:s konvention om barnets rättigheter som svensk lag. Flertalet föredragningar och utbildningar för verksamheter och chefsgrupper har genomförts under våren.

Även regionens interna processer kring barnrättsuppdraget fortsätter med test av barnkonsekvensanalys, information och dialog i regionledningens pilotregion för test av ny patientenkät där barnrättsperspektivet tydliggörs, samarbete mellan barnrätt och miljö med att involvera barn i framtagandet av klimatplan, framtagande av utbildningsmaterial, kommunikationsplan för barnrättsområdet och information om barnrättsuppdraget i kultur- och bildningsnämnden.

En kartläggning har gjorts av barnets rättigheter kopplat till alla barns rättigheter och då särskilt fokus på barn med funktionsnedsättning. Dialogmöten har genomförts med Värmlands medicinskt ansvariga skolsköterskor där ELSA-materialet ska användas som en grund i ett barnrättsperspektiv. Förfrågningsunderlag har upprättats riktat till samordningsansvarig för nätverket om uttag i ELSA.

Experio Lab samarbetar med projektet ungdomsmottagningarna och psykisk hälsa om hur ungdomsmottagningarnas utåtriktade ser arbete ut i Värmland.

HBTQ-certifiering av regionens verksamheter pågår och en ny riktlinje gällande samordning av transvård har tagits fram, och en samordnare för transvård tillsatts.

I2I – Isolation to Inclusion, är ett EU-projekt som syftar till att kartlägga underliggande faktorer till ofrivillig ensamhet för att kunna bryta isolering bland utsatta grupper.

Region Värmland är en av sex regioner som ingår i Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) satsning på modellregioner. I arbetet har ingått att se över vilka beslut som tagits kring jämställdhetsintegrering samt vilka styrdokument som finns inom kultur- och bildningsnämndens område och hur jämställdhet finns med eller inte finns med i dessa beslut. Syftet är att bidra till att kvinnor och män får samma möjligheter i Värmland för att bidra till att uppfylla de jämställdhetspolitiska målen.

Översynen har resulterat i att alla beslut inom kultur- och bildningsnämndens område ska, när det är relevant, jämställdhetsintegreras vilket gör det enklare att sätta mål, identifiera aktiviteter samt följa upp och analysera dessa.

Övrig uppföljning av prioriterade områden

Långsiktiga planer och riktlinjer för verksamhetsbidrag

Nämndens uppdragsområden kultur, folkbildning och folkhälsa överlappar varandra, är varandras förutsättningar och ger tillsammans en helhet som får effekt på samhällsnivå. Samordning och internt samarbete inom förvaltningen har stärkt regionens arbete i uppdraget att driva den regionala utvecklingen i enlighet med nuvarande Värmlandsstrategi, kulturplan och folkhälsostategi. Den interna samordningen samt den externa samverkan med aktörer inom respektive områden har visat sig vara en styrka och en väsentlig förutsättning i det pågående uppdraget att fram en ny kulturplan och folkhälsoplan samt bidra i arbetet med den nya regionala utvecklingsstrategin. Dessa

övergripande strategier och planer har även varit vägledande i periodens pågående processer att ta fram en ny biblioteksplan samt folkhögskoleplan.

Arbetet med att ta fram en ny kulturplan för perioden 2021–2024 avbröts i mars till följd av coronapandemin. En omfattande dialogprocess hade då avslutats och ett förslag till remissversion låg färdigt. Inriktningen är nu att förlänga nuvarande kulturplan med ett år och att våren 2021 skicka ut en bearbetad remissversion av kulturplanen för 2022–2025. Förslaget till regional biblioteksplan för perioden 2021–2024 har dock kunnat skickas på remiss efter viss bearbetning till följd av coronapandemin

Förslag till ny folkhälsoplan för länet har under våren tagits fram i bred delaktighet mellan regionen, kommuner, idéburen sektor och Karlstads universitet. Syftet med planen är att skapa en länsgemensam struktur för folkhälsoarbetet där många aktörer tillsammans kan arbeta för att skapa goda förutsättningar för en god och jämlik hälsa i befolkningen. Planen bereds i kultur- och bildningsnämnden under hösten och beslutas av regionfullmäktige, efter remissrunda, första halvåret 2021.

Verksamheter inom nämndens område finansieras och regleras även genom statliga bidrag från Statens kulturråd och Folkbildningsrådet. Årlig planering, genomförande och återrapportering av verksamhet med statsbidrag har gjorts på ett sätt som säkerställer att man följer villkor och kriterier och därmed bidragit till övergripande nationella planer och strategiers mål.

En översyn av bidragsgivningen inom nämndens ansvarsområde pågår. I den pågående revideringen av nämndens riktlinjer för verksamhets- och projektbidrag säkerställs att riktlinjerna även revideras utifrån jämställdhetsintegrering. Under våren fastställde nämnden nya riktlinjer för verksamhetsbidrag och fleråriga verksamhetsstöd inom kulturområdet. Nya riktlinjer har också ersatt de tidigare stadgarna för Fröding- och Folkrorelsestipendierna.

Agenda 2030

All planering inom Region Värmland ska utgå från Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbarhet. De 17 globala målen syftar till att uppnå social, ekonomisk och miljömässig utveckling i hela världen. För Region Värmland är Agenda 2030 ett verktyg för att främja en hållbar utveckling i Värmland och inom den egna organisationen. Kultur- och bildningsnämnden arbetar specifikt med de sju mål som rör hälsa och välbefinnande, utbildning, jämställdhet, arbetsvillkor och tillväxt, minskad ojämlikhet, hållbara städer samt målet för genomförande och partnerskap.

Agenda 2030 mål har ett tydligt fokus i det pågående arbete med de långsiktiga planer som rör kultur, folkhälsa, bibliotek och folkhögskolorna samt i arbetet med nya riktlinjer för nämndens verksamhetsbidrag.

Folkhälsan, kulturen och folkbildningen har fortsatt strategiskt och konkret arbetat med de specifika målen i den egna verksamheten. Dialoger om målsättning och genomförande som rör hela Värmland har skett i externt inriktade uppdrag gentemot civilsamhällets och offentliga organisationer.

Folkhögskolorna har arbetat med att sprida kunskap, genomföra och följa upp insatser i enlighet med regionens övergripande målsättning och deras egna årliga verksamhetsplaner. Resultat av utveckling presenterades för nämnden under våren i samband med skolornas årsredovisningar. Återrapportering av Agenda 2030-insatser ingår i villkoren för statsbidrag.

Budget i balans

För perioden är kultur- och bildningsnämndens totala överskott mot budget 2,7 Mkr. Överskottet beror på att verksamheternas ansvarsområden har förändrats och att många av de planerade aktiviteterna har ställts in eller flyttas framåt i tiden på grund av coronapandemin. Möten och konferenser har skett digitalt och kostnader för bland annat resor och hotell har minskat. Inom bildningsverksamheten har inkomstbortfall på grund av coronapandemin uppskattats till 1,2 Mkr.

Prognosen mot helår visar ett överskott på 0,5 Mkr. I prognosen har hänsyn tagits till att om-disponering av budgetmedel kan komma att ske så att stöttning/bidrag till kulturverksamheter kan lindra effekterna av coronapandemin.

Minskade intäkter inom bildningsverksamheten och folkhälsoområdet på grund av coronapandemin:

Värmlandsarkiv fakturerar ut sina intäkter 2 ggr/år, men budget ligger med 12-delar, vilket gör att intäkterna ser lägre ut (en periodiseringseffekt).

Personalkostnader: Lägre kostnader än budgeterat. På grund av inställda aktiviteter så har tillfällig personal ej anställts. Minskade kostnader för traktamente, kurs- och konferens. Vakanta tjänster.

Lämnade bidrag: Budgeten är periodiserad jämnt under året medan utbetalningarna kan ha andra intervaller, och därför uppstår periodiseringseffekter i resultatet.

Övriga kostnader: På grund av många inställda aktiviteter har kostnaderna minskat i förhållande till budget.

Uppföljning av mätplan

Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet		
Ökad kulturell delaktighet		
Uppföljning	Eventuellt kvantitativt mål/indikator	Resultat DÅR
Redovisning av beviljade projektmedel	Minst 40 beviljade ansökningar Projekt i minst 12 kommuner	20 projekt och arrangemang har beviljats i sju kommuner. Utfallen indikerar att målvärdet för indikatorn för helåret inte nås under nuvarande omständigheter (coronapandemin)
Hållbar organisation Budget i balans		
Uppföljning på beslutad budget	Beslutad budget 89, 8 Mkr	Utfall budget 87, 1 Mkr

